

STAMBOEK

van Ronde en Platbodem jachten

Sinds — en mede als gevolg van — de eerste publikatie der lijst van ingeschreven ronde- en platbodemjachten in het januari-nummer van de W.K., zijn zoveler andere jachten aan het Stamboek bekend geworden, dat de publikatie van een aanvulling wenselijk is.

Het is telkens weer treffend vast te stellen hoe veel van deze oud-vaderlandse jachten nog de Nederlandse wateren bevaren en hoevele liefhebbers er nog zijn, die hun hart aan deze schepen hebben verpand. Dat ook Prinses Beatrix haar keus op een rond jacht heeft laten vallen, is voor hen een feit van zeer heuglijke betekenis geweest!

Behalve in Nederland zelf, zijn ook vele van onze typische jachten in gebruik bij onze Zuiderburen. Het is zeker de bedoeling van de Stichting met deze Belgische eigenaren, waarvan een enkele al op de lijst voorkomt, contact op te nemen.

Bijgaande lijst bevat, op een enkele uitzondering na, jachten die in de vorige publikatie nog niet waren vermeld. In een enkel geval is een jacht dat van eigenaar, en daardoor soms ook van naam is verwisseld, opnieuw opgenomen. Bovendien is een fout hersteld: in de vorige lijst was bij alle schepen, waarvan de naam met „vrouwe” aanving, dit woord „vrouwe” helaas weggefallen. Wij haasten ons dit te herstellen en goed te maken door alle „vrouwen” die ons bekend zijn (hunny soit...), opnieuw op te nemen en eensgezind bij elkaar te vermelden.

De liefhebbers van wedstrijdzeilen zullen met genoegen vernemen dat het Bestuur van de K.V.N.W.V. — op verzoek van enkele onzer „Vrienden” — heeft besloten, dat onoverdekte (dus open) ronde- en platbodemjachten gemeten kunnen worden volgens dezelfde formule, die tot nu toe alleen gold voor kajuitjachten van dit soort. Bovendien is het voortaan niet alleen toegestaan open- en

Naam jacht	Naam eigenaar	Type	Lengte	Bouwer en bouwjaar
Abeltje Rappekol OB 19	Ir R. Petit de la Roche, Bussum	bons - hout	12.75	?
Amnicollst	Mevr. v. Nispen- v. Welie, Bloemendaal	Stavense jol	9.30	Huisman, Wanneperven 1936
Anna OB 15	J. Bosman, IJsselmonde	hoogaars - hout	13.25	Stam, Lekkerland
Anna Elizabeth	C. W. Krabbe, Bilthoven	botter	11.20	?
Annekee ex Holle Bolle Gijs	Dr. W. A. Wichers, Hoeth, Voorburg	Fries jacht - hout	5.50	?
Antje ex Orion OC 2	J. D. Wilton, Rotterdam	Lemsteraak - staal	8.65	Gebr. de Boer, Lemmer, 1907
Areke van St. Annelant	J. A. van Duren, Leeuwarden	blazer - hout	13.50	Alkema, Makkum, 1901
Argus	Koninklijke Marine	boeier - hout	6.25	F. Lantinga, IJst, '41
Atalante	Ir. W. H. Beckering, Rotterdam	hoogaars - hout	12.—	v. Duivendijk, Tholen, 1938
Atje	K. de Vries, Amstelveen	pluut - hout	?	?
Biekelbokkel	Ir. J. Kluytenaar, Breda	hengst - hout	11.75	Verras, Graauw (2), 1911
Boreas OC 29	C. Koff, Leeuwarden	hoogaars - hout	9.25	?
de Booze Bison	F. G. van 't Groenewout, Den Haag	hoogaars - staal	10.33	Gebr. de Klerk, Kruispolder, 1939
Brontoliet	H. R. Terwindt, Vught	botter - hout	16.80	1904, Oostende
Bruiser OB 2	J. Doodheefver, Laren (N.H.)	botter - hout	11.95	de Haas, Monnikendam, 1917
Compaen	J. N. Teer, Doorwerth	grundel - hout	7.—	de Hartog, Buiksloot, 1946
Dankbaarheid	Simons' Scheepsslooperij N.V., Rotterdam	blazer - hout	13.48	1915
Doornroosje	J. Lunenberg, Aalsmeer	tjotter - hout	4.80	E. Holtrop v. d. Zee, Joure, 1880
Drie Koningen	Mr. G. H. L. Kam, Den Haag	tjotter	5.50	± 1895
Eigen Bodem	H. W. Huberts, Amsterdam	tjalk - staal	14.82	Barkmeyer, Ennumail, 1915
Elisabeth Jacoba ex Vr. Guurtje	Mr. G. T. de Bijl Nachenius, Amsterdam	Stavense jol - hout	6.85	Wildschut, Gaastmeer, 1933
Fenne	N. Bredeveld, Amsterdam	beurtschip - staal	12.48	?
Flevo	Mevr. E. Verhagevan Eck, Voorburg	boeier - hout	7.—	?
Flierefluiter	de Boer, Sneek	ansjovis jol - hout	5.70	Wildschut, Gaastmeer, 1900
Frieslää	C. H. Schoch, Montreal	tjotter - hout	4.80	E. Holtrop v. d. Zee, Joure, 1892
Griffioen	Koninklijke Marine	boeier - hout	6.25	F. Lantinga, IJst, 1941
Groene Sien	Gez. G., L. en H. Kluytenaar, Breda	zalmschouw - hout	6.—	?
Gudse Kop	Zeeverkenner, Sneek	tjalk - staal	13.65	A. Holtrop v. d. Zee, Joure, 1909
Henke	Ir. J. C. H. Brouwer, Amsterdam	Stavense jol - hout	7.50	?
Hoants	P. Piersma, Heeg	tjotter - hout	4.70	v. Wageningen, Veenwouden, 1925
Hollands Glorie	W. van Asten, Helmond	tjotter - hout	4.65	?
Isabella	R. Andringa, Den Haag	boeiertjalk - staal	14.—	F. Lantinga, IJst, 1895
Jaega OD 36	G. van de Wal, Amsterdam	?	?	?
Jan Abels OC 13	A. H. W. Wansink, Rotterdam	botter - staal	8.—	v. Waveren, de Lier 1952
Jannetje	Drs. N.P. J. M. Daalderop, Tiel	Fr. schouw - hout	4.75	Kraayer, Zaandam, 1942
Jannetje	M. Bakker, Amsterdam	Bergense schouw - hout	6.—	?
Johanna de Jonge Jaap OC 33	J. Kok, Huizen	botter - hout	11.—	Harderwijk
Kampioen	H. J. Gompén, Waalwijk	botter - hout	10.33	J. Kok, Huizen, 1940
Lichtstraal OA 13	Koninklijke Marine Stichting „Lichtboei”, Amsterdam	boeier - hout	6.25	F. Lantinga, IJst, '41
Luipaard OC 25	Ds. A. Faber, Boksum	Zeeuwse klipperaak - staal	20.38	Duivendijk, a. d. Noord, ± 1900
Lydia OC 24	P. M. Maas, Kortgene	zeeschouw - hout	8.40	S. D. Hoogeveen, Veenwoudsterwal, 1947
Maartje	J. Kok, Huizen	zeeschouw - hout	8.08	de Hartog, Buiksloot 1945
D'halve Maen	J. v. d. Lingen, Gorcum	Lemsteraak - staal	12.—	Makkum
Margot OA 25	J. H. ten Bos, Almelo	grundel - hout	8.75	1950
Neeltje	A. J. J. Jansen, Amsterdam	Lemsteraak - staal	16.18	de Vries Lentsch, Amsterdam, 1938
Nicotine OA 1	N. L. J. van Haaren, Amsterdam	Overijsselse punter - staal	8.85	?
Njord	H. H. G. Derks, Zutphen	botter - hout	22.70	M. v. Duivendijk, Tholen, 1935
Onrust OA 3	H. H. G. Derks, Dordrecht	kajuitschouw - hout	6.—	?
Piet Hein 2 OB 8	W. H. de Vos, Gorinchem	Lemsteraak - staal	15.—	Gebr. de Boer, Lemmer, 1915
Rainbow	H. v. Wingerden, H. F. Batslé, 's-Gravenwezel (B.)	beurtschip - staal	11.08	?
		grundel - hout	8.—	de Hartog, Buiksloot, 1949

Naam jacht	Naam eigenaar	Type	Lengte	Bouwer en bouwjaar
Rana	J. Douma, Terhorne	boeier - hout	?	J. Douma, Oppenhuizen
Razende Bol	J. H. Termetz, Haarlem	Staverse jol - hout	?	?
Reiddomp I	N. J. H. C. (It Beaken), Heeg	Fr. jacht - hout	?	E. Holtrop v. d. Zee, Joure, 1850
Reiddomp II	N. J. H. C. (It Beaken), Heeg	Fr. jacht - hout	5.—	J. O. v. d. Werff, Buitensverlaat v. Waveren, de Lier, 1938.
Rietvink	Dr. W. G. Wegge-man, B. op Zoom	hoogaars - staal	8.—	?
Rommerswael	L. J. van Broeck, Nieuw-Namen	Lemsteraak - staal	16.12	Lemmer, 1910
Rûzer	J. Wiersma, Leeuwarden	tjotter - hout	4.35	?
Saskia	H. C. v. Gerven, de Kaag	tjotter - hout	6.—	?
Schollevaer II OA 1	W. Bruynzeel, Zaandam	Lemsteraak - staal	13.85	de Vries, Aalsmeer, 1938
't Scip Stêdich Oan	K. G. B. Severs, Haarlem	kajuitschouw - hout	6.—	?
Sextet OC 32	H. Veldhuizen, Rotterdam	boeier - staal	9.—	Schouten, Muiden
Shaula	A. Reyers, Sassenheim	tjotter - hout	5.—	?
Spes Nostra OC 4	Dr. A. L. de Groot, Rotterdam	pluut - staal	9.—	v. Waveren, de Lier 1950
Stampert II	L. Blokland, Haarlem	Staverse jol - hout	?	?
Stânries	S. J. de Vries, Amsterdam	beurtschip - staal	9.50	?
Stavo	J. K. Gipon, Rotterdam	Staverse jol - hout	6.20	± 1875, Stavoren?
't Stomme Geval OC 34	A. H. Becker, Arnhem	boeier - hout	6.—	?
Truus	H. Jolmers, Leeuwarden	tjotter - hout	?	?
Tubby	Schellekens, Leiden	Fr. jacht - hout	?	?
Ut Fiecht	Dr. F. Bloemhof, Bergum	tjalk - staal	11.—	?
Vrouwe Antje	R. Baas, Haarlem	tjalk - staal	10.—	O. Haitjes, Buitensverlaat, 1910
Vrouwe Christina	J. H. Meijer, Heemstede	zeeschouw	9.60	v. Goor, Monnikendam, 1937
Vrouwe Jacoba	A. J. Voss, Amsterdam	Staverse jol	6.30	?
Vrouwe Johanna	J. W. Bos, Overveen	boeier - hout	9.—	F. Lantinga, IJlst?
Vrouwe Johanna	H. Jansen, Amsterdam	pluut - hout	10.80	Oost, Harderwijk, 1909
Vrouwe Liesbeth	J. H. van Balen, Amsterdam	Heeger schouw - hout	6.20	Gebr. de Jong, Heeg, 1941
Vrouwe Lucia OC 3	Mr. W. H. Dudok v. Heel, Bussum	Vollenhovense bol - hout	8.40	Huisman, Wanneperveen, 1927
Vrouwe Marina	R. J. Bootz, Hilversum	tjalk - staal	14.26	A. Holtrop v. d. Zee, Joure, 1909
Vrouwe Sophia OA 26	L. de Groot, Amsterdam	tjalk - staal	19.—	1910
Vrouw Ijbeltje	H. W. van Schaick, Driebergen	Fr. jacht - hout	5.—	Zwolsman, Workum, 1918
't Vrouwetje van Stavoren	J. H. A. Sassen, Amsterdam	Staverse jol - staal	6.25	?
Vijverberg OC 37	Heldring & Pierson, Den Haag	botter - hout	12.50	J. Kok, Huizen, 1955
Waterman OC 26	H. A. v. Cranenburgh, Veere	Thol. schouw - hout	10.83	Verras, Kruispolder
Wielewaal OB 17	N. A. C. Pessers, Waalwijk	Lemsteraak - staal	11.48	H. A. Akerboom, Bockkoop, 1925

kajuitjachten tegen elkaar te laten wedstrijdzen, maar kunnen ook bijv. boeiers uit verschillende klassen elkaar bekampen, mits een en ander slechts door de wedstrijdgevende vereniging in de uitnodigingen duidelijk wordt aangekondigd.

Bij deze wedstrijden zal het vinden van een juiste handicap wel een probleem zijn. Doch voorzeker is het hier niet in de eerste plaats de uitslag van de wedstrijd die telt, maar wel het sportieve doel om — met de eigen mogelijkheden die ieder schip biedt — elkaar de loef af te steken en de zeileigenschappen van elk jacht en haar bemanning te tonen.

In het Stamboek komen thans 19 schepen voor, die gebouwd zijn door Eeltje Holtrop van der Zee, de Jouster scheepsbouwmeester.

Als uitvloeisel van de publikaties van de heer Van Waning in 1952 en 1953 heeft nu wijlen de heer Paans uit Moerdijk indertijd het voorstel gedaan de nagedachtenis van Eeltjebaas, die in 1901 overleden is, te eren door het plaatsen van een gedenksteen op zijn graf in Joure. Het Fries Scheepvaart Museum heeft deze gedachte gaarne overgenomen en de te plaatsen gedenksteen komt eerst-daags klaar. Het is de bedoeling van het Museum aan de onthulling enig reliëf te geven en daardoor het talent van de schepper van zo vele onzer ronde jachten te eren. De juiste datum staat thans nog niet vast, mogelijk omstreeks half augustus, doch op die dag hopen wij dat vele eigenaren van ronde jachten gezamenlijk naar de Joure zullen varen om aldus het hunne bij te dragen aan deze posthume hulde voor Eeltjebaas. H.

mogelijk model te bouwen. In mijn jonge jaren had ik omstreeks 1910 n.l. in de Prinsentuin te Leeuwarden een dergelijk „bootseje“ gezien en ook in Harlingen voor een klein model, dat wij toen smalend de „wastobbe“ noemden. Heel Friesland heb ik toen afgegraasd, maar nergens vond ik het verlangde, totdat ik door een advertentie in De Waterkampioen heel dicht bij huis in Warmond een ontmoette, dat er uitzag als mijn jeugdherinnering. Het was in een niet al te beste staat, maar ik was verliefd op het leeuwje en dezelfde middag was ik eigenaar. In de loop der jaren is er (in de oorlogsjaren wel eens weinig vakkundig) veel aan gerepareerd en hersteld, maar het leeuwje wordt steeds vertroeteld en is nog in prima staat. Op de Kaag trekt het miniatuurtje nogal eens de aandacht van liefhebbers en deze zomer voer een twaalfvoetsjol met mij op waarin een grijze heer zat die meer aandacht voor het leeuwje dan voor de navigatie van zijn jol scheen te hebben en mij bijna een aanvaring bezorgde. Toen eerst herkendend wij elkaar in onze „zeilersvermomming“. Het was Prof. Wenckenbach, hoogleraar in de beeldhouwkunst in Delft en de modelleur van onze nieuwe munten. We hebben toen uitvoerig gezwamd over de moeilijkheden om een behoorlijke roerfiguur te krijgen. Misschien is het overbodig, maar ik meen dat hierin een aanwijzing ligt voor de keuze van de modelleur van de leeuw op de Groene Draeck.

Hierbij ten slotte nog foto's van het leeuwje in zijn trotse koninklijke houding. Hoewel ik het niet kan bewijzen geloof ik, dat het behoort bij het befaamde Wilhelmina tjottertje uit 1890.

's-Gravenhage, april 1956. J. W. JANZEN.

Onze lezers aan 't woord

LEEUEW OP HET ROER

In het vertrouwen, dat dit schrijven zal worden beschouwd als een blijk van medeleven met het door mij zeer toegejuichte denkbeld, dat de Stichting Stamboek ronde- en platbodemijsjachten de zorg op zich wil nemen van de „Leeuw op het roer“ van de toekomstige Groene Draeck, vraag ik uw welwillende aandacht voor de volgende suggesties gegrond op lange ervaring, niet alleen als architect, „welstands“ beoordelaar enz., maar ook als Fries en minnaar van de schepen van „Us heitelân“. Het eerste waarnaar ik n.l. sinds jaar en dag kijk als ik een boeier, een friesjacht of een lemsteraak zie, is de roerbekroning. En nu valt het mij op, dat vaak bij mooie schepen ook van „Eeltsje baes“ de leeuw meer op een gedrepeerde poedel dan op een echte leeuw lijkt.

De verklaring daarvan kreeg ik meer dan twintig jaar geleden van een oude scheepsbouwer, die mij zaid, dat het zo moeilijk was voor een leeuw van de proporties passende bij het roer van een lemsteraak of boeier een behoorlijk stuk eikhout te vinden. Dit moest niet alleen glad van nerf en vast, maar ook van zodanige afmetingen zijn, dat het beeld buiten het hart kon worden gesneden. Wanneer het hart in het beeld zit komen er door zon en weer onherroepelijk grote scheuren in. Het gevolg hiervan was, dat de beeldsnijder zijn beeld aanpaste aan het hout, en de kop van de leeuw tussen de

poten kwam en allerminst een fiere houding kreeg. Deze moeilijkheden zijn tegenwoordig gemakkelijk op te lossen door het blok waaruit de leeuw moet worden gesneden samen te stellen uit watervast gelijmde platen. Daarbij kan men nog zorgen, dat eventuele werking door juiste keuze van nerfrichting vrijwel wordt geëlimineerd.

Een tweede moeilijkheid was nog, dat de boerebeeldsnijder van zijn leven waarschijnlijk nooit een echte leeuw had gezien en van stylering heraldiek zeker geen begrip had.

Toch is er een merkwaardig uitzonderingsgeval en dat is de oorzaak geweest, dat ik eigenaar ben geworden van een merkwaardig bootje.

Enige jaren voor de oorlog zocht ik een tjotter voor mijn dochter en probeerde tevergeefs in Friesland een bouwer te vinden die bereid was om voor mij een „roebare“ tjotter van zo licht

